

Rødt

Antirasistisk manifest

STEM RØDT – STEM

Innhold

Hva er rasisme?	3
Høyrepopulistisk rasisme	3
Hverdagsrasismen	4
Voldsrasisme og nazisme	5
Antisemittisme	5
Islamofobi og religiøs sekterisme.....	5
Rasismens røtter.....	6
Antirasisme	7
Forby nazismen.....	7
Urbefolkning og nasjonale minoriteter i Norge	9
Samene	9
Samiske rettigheter.....	9
Nasjonale minoriteter	10
Fornorsking og utryddelse.....	10
Innvandring, impulser, idéer og mangfold	12
Innvandrere i Norge	12
Familiegjennforening	13
Utenlandske studenter	13
Flyktninger og asylsøkere	14
Alle forfulgte må beskyttes	15
Flyktninger	15
Asylsøkere.....	16
Norsk flyktningepolitikk	16
UDI og UNE.....	16
Schengen og Dublinkonvensjonen.....	17
Rødts alternative flyktninge- og asylpolitikk	18
Fordomsfritt og inkluderende	19
Fordommer og tradisjoner	19
Integrering, arbeid og utdanning	20
Bolig og ghetto.....	21
Kampen mot tvangsekteskap.....	21
Kultur og religionsfrihet	22
Deltakelse og integrering	22
Et flerkulturelt Rødt	23

Hva er rasisme?

Når nynazister marsjerer i gatene, staten sender flyktninger ut av landet til en usikker framtid eller gamle damer ikke tør sette seg ved siden av en med mørk hud på bussen, er alt dette forskjellige former for rasisme. Rasisme handler om deg og meg. Et samfunn hvor Fatima må skifte navn til Kari for å komme til jobbintervju, hvor Ola vinkes inn på diskoteket mens Mohammed får beskjed om at det er fullt, er rasistisk.

Rasismen splitter og setter mennesker opp mot hverandre etter kunstige skiller, og finnes i alle land og mange historiske epoker. Rasismen i vår del av verden er en del av den dominerende vestlige kulturen, en følge av århundrer med kolonialisme, imperialisme og undertrykkelse. Europeisk kolonialisme ble rettferdiggjort ved å framheve Europa og de «hvite menn» som sivilisasjonens og religionens forkjempere, som «brakte kristendommens lys og europeisk vitenskap til de hedenske og uvitende laverestående folkene».

Norges behandling av samene og minoriteter som kvenene, romanifolket og taterne var en del av den samme herrefolkmentaliteten.

I dag brukes demokrati og menneskeretter som begrunnelse for røverkriger, slik kristendom og vitenskap ble brukt før.

Fordommer og diskriminering er to begreper som er nært knyttet til rasisme. Fordommer er negative, generaliserende meninger om andre grupper, mens diskriminering gjør fordommene om til praktisk handling.

Rødt mener alle har krav på de samme rettigheter, friheter og plikter uavhengig av hudfarge, kjønn, nasjonalitet, etnisk og kulturell bakgrunn, språk, seksuell orientering, livssyn og funksjonsevne.

Det finnes mange ulike former for rasisme. Den biologiske rasismen delte menneskeheten inn i ulike biologiske raser, noe det ikke fantes vitenskapelig grunnlag for. Den ble avslørt og har i stor grad veket plassen for en kulturell rasisme, hvor de rasistiske argumentene er de samme, men en kulturell eller religiøs begrunnelse erstatter den biologiske. Istedenfor den biologiske rasismens skitne og tyvaktige «svartinger» eller «gulinger», dreier den kulturelle rasismen seg om skitne og tyvaktige muslimer eller «fremmedkulturelle».

For de som blir diskriminert kan denne «nyrasismen» være like ille som den tradisjonelle biologisk begrunnede rasismen.

Norge har en strukturell rasisme som spesielt rammer folk fra den tredje verden. De har problemer med å få leid eller kjøpt bolig, og vanskelig for å få jobb. Selv med høy utdanning fra Norge kan folk med «fremmed» navn ende opp som arbeidsløse eller med lavt betalte jobber. Denne strukturelle rasismen er med på å legalisere andre former for rasisme. Norske myndigheter har vært med på å skape fremmedfrykten og motstanden mot innvandrere og flyktninger. Nå bruker myndighetene fremmedfrykten som argument for stadige innstramminger i flyktningepolitikk og innvandringspolitikk.

Den norske statens overlagte rasisme mot nasjonale og etniske minoriteter var historisk blant de mest brutale i Europa. Norge tok den samiske urbefolkningens land og vann, og i mer enn hundre år prøvde man å utviske samene som eget folk ved å nekte dem å bruke sitt språk og sin kultur. Taterne ble tvangssterilisert langt opp mot vår tid, og barn røvet fra sine foreldre for å gjøre dem «norske».

I moderne norsk historie har kampen for nasjonal sjølstyre og for demokrati holdt følge, men det er dessverre også slik at i samme periode ble undertrykkningen av Norges nasjonale minoriteter langt hardere. Den rasistiske politikken mot nasjonale minoriteter gikk hånd i hånd med en rasistisk innvandringspolitikk. På 1930-tallet ble jødiske flyktninger fra nazistene i Tyskland avvist av Norge hvis de «bare» var forfulgt fordi de var jøder.

Høyrepopulistisk rasisme

I de fleste europeiske land finnes nå høyrepopulistiske partier som spiller på rasisme og fordommer for å få oppslutning. Vår lokale variant er Fremskrittspartiet. De spiller ikke bare på rasisme, for eksempel har også alenemødre, trygdede og finnmarkinger blitt hengt ut som snyltere i forskjellige valgkamper. Fremmedfrykt og rasisme er likevel blant de temaene partiet stadig vender tilbake til. I valgkampen 2005 lanserte de

kampanjen "Innvandring og kriminalitet" for å gi innvandrerne skylden for kriminalitetsproblemene i Norge. FrP bruker og forsterker de fordommer og den fremmedfrykt og rasisme som er i samfunnet.

Fremskrittpartiets metode er å finne de fordommene som er vanlige, og så forsøke å gjøre dem anstendige og akseptable for flere. Bli de møtt med kritikk, hyler de opp om politisk sensur og angrep mot ytringsfriheten. Carl I. Hagen, partiets tidligere formann, er en mester i kunsten å være såret og forurettet og anklage "maktmenneskene" for å være ute etter ham. Samtidig er Stortingets visepresident Hagen en av de mektigste menn i Norge, og selv en del av den eliten han kritiserer.

En av FrPs metoder er å ta avstand fra all særbehandling, for eksempel morsmålsopplæring, kvotering til bestemte yrker og tiltak for å motvirke diskriminering på boligmarkedet og i arbeidslivet. Slik prøver de å framstå som talsmenn for grunnleggende rettferdighet, men bidrar i virkeligheten til å forsterke og opprettholde sosiale forskjeller og urettferdighet.

Et eksempel er at innvandrere får mer sosialhjelp enn nordmenn. Den påstanden er formelt riktig, men hopper over at innvandrere som får sosialhjelp har mindre inntekt før sosialhjelpen enn nordmenn som får sosialhjelp. Årsaken til at de får mer hjelp er ikke at de er innvandrere, men at de er fattigere enn de andre som får sosialhjelp. Det burde jo ikke egentlig komme som noen overraskelse, så lenge vi tar flyktninger med i gruppen innvandrere.

Lik hjelp til alle sementerer ulikheter, og opprettholder urettferdighet. Rødt vil ha resultatlikhet, vi vil støtte folk etter deres behov slik at alle får sjansen til et bra liv.

Den statlige og strukturelle rasismen i Norge fører til fordommer og rasistisk tankegang som Fremskrittspartiet utnytter.

Hverdagsrasismen

Det er rasisme når grupper blir stengt ute fra boligmarkedet, arbeidslivet og sosiale miljøer på grunn av etnisk opprinnelse eller hudfarge, ikke fremmedfrykt. Det kapitalistiske systemet og ikke minst den regjerende markedsliberale tankegangen skaper fremmedfiendtlige og rasistiske holdninger blant folk. Arbeidsløshet og økte sosiale forskjeller skaper uro og utrygghet, og sinnet over dette blir ledet vekk fra overklassen og mot svake grupper. Det er tryggere å være sint på de som "ikke er som oss", enn å innse at samfunnet må endres. Raseri over arbeidsløshet kan rettes mot systemet, men det kan også rettes mot at "utlendingene tar jobbene våre".

Vi skal ikke undersøke at innvandring fører til konflikter, selv om innvandringen har flest positive virkninger. Alle sosiale forandringer skaper uro og vanskeligheter. Det koster krefter og godvilje å forstå hverandre, og tar tid å finne ut av ulikheter og motsetninger. Det kan være vanskelig å skille mellom kulturavhengige og individuelle egenskaper. Fremmedfiendtligheten og rasismen får næring når erfaringer med et enkeltmenneske tolkes som representativt for en hel gruppe. Resultatet er uholdbare generaliseringer og stigmatisering, enten det gjelder somaliere, pakistanere, jøder eller nordmenn.

Presse og kringkasting gir mest oppmerksomhet til konflikter og det uvanlige; det som defineres som nyheter. Det gir et sterkt fokus på det negative, også når det dreier seg om andre land og om innvandrere. Den raske og overfladiske nyhetsformidlingen gir også ofte et skjevt bilde av virkeligheten. Media har mest innvirkning på våre holdninger til folkegrupper og land som vi ikke har personlig kunnskap om.

I media ser vi folk fra den tredje verden som ressursvake ofre eller som problemer. Det gir næring til tanken om at flyktninger og innvandrere fra den tredje verden kommer til Norge for å snylte på den norske staten og nordmenns skattepenger. Ved å sette hudfarge og etnisk opprinnelse i sammenheng med kriminalitet kan man lett få inntrykk av at innvandrere flest er kriminelle, spesielt sammen med overfladiske, lettvinde reportasjer om kriminalstatistikk.

Spørreundersøkelser viser klart fremmedfiendtlige holdninger i store grupper i Norge. Samtidig er det oppmuntrende at disse holdningene er mindre utbredt på steder hvor folk faktisk omgås og kjenner innvandrere.

Voldsrasisme og nazisme

Voldsrasismen plager både Norge og Europa. De verste eksemplene her hjemme var da en ung gutt ble stukket ned og da en annen ble jaget i elva; begge måtte de bøte med livet for hudfargen sin.

Etter 11. september 2001 har brennmerkingen av Islam som en terroristreligion ført til hets og økt vold mot muslimer. Antisemittismen er også fortsatt levende i Europa.

Høyreekstreme grupper organiserer og markerer seg fritt, konsekvensen er altfor ofte at de får spre frykt og bruker vold. Den økte opplutningen om høyrepopulistiske partier i ulike europeiske land er et sterkt faresignal. Deres aggressive og fordømmende ordbruk mot innvandrere og muslimer oppmuntrer til voldsrasisme.

I dag er det ekstreme høyre i Norge delt mellom de rene nazigruppene og rasistiske politiske partier med halvfasistiske program. De rene nazigruppene bruker ikke tradisjonelle politiske metoder, isteden satser de på konserter og voldsterror etc. Fedrelandspartiet og Demokratene stiller til valg med sin blanding av rasisme og halvfasisme, og prøver å presse Fremskrittspartiet lenger i rasistisk retning.

I Norge er heldigvis de rene nazistiske gruppene små, splittet og svake. Deres eneste politiske suksess har vært å få pressen til å kalle dem nasjonalister, istedenfor å brennmerke dem som nazister. Selv om de er svake forsøker nazistene stadig å rekruttere ungdom og til og med barn, spesielt den nazistiske åsatrosekten Vigrid. Vi må fortsatt være på vakt mot nazistisk ideologi og aktivitet, mot deres dyrking av styrke og forakt for svakhet.

Voldsrasisme er én form for hatkriminalitet, men ikke den eneste. Vold på grunn av kjønn, seksuell orientering, livssyn eller funksjonsevne er også hatkriminalitet. Under krigen fikk jøder malt "jødsvin" på vinduene sine. For en stund siden fikk en homsebar i Oslo en stein inn gjennom vinduet, og det ble malt «sopersted» på vinduet. Ungdom har blitt slått ned på trikken fordi de er homoseksuelle eller funksjonshemmede. Transseksuelle får ikke gå i fred. Alle former for hatkriminalitet må bekjempes aktivt, og må prioriteres av politi og rettsvesen.

Antisemittisme

Forfølgelsen av jødene er en av de verste formene for rasisme i historien. De tyske nazistenes forsøk på å utrydde jødene, Holocaust eller Shoah, er historiens første eksempel på et industrielt organisert folkemord. Slik stiller det i en særklasse.

Det var ikke bare jøder de tyske nazistene sendte til sine utryddelsesleirer: Tatere, sigøynere, homoseksuelle, funksjonshemmede, Jehovas vitner og kommunister skulle også dø.

Rødt har siden partiet ble stiftet hatt et sterkt engasjement for palestineres kamp for frigjøring og menneskeretter. Vi fordømmer den israelske statens brutale okkupasjon av palestinske og andre områder, og apartheidpolitikken i selve Israel. Vi mener den den sionistiske ideologien er rasistisk, der den vil skape en rent jødisk stat på palestinsk land.

Det er viktig for oss å skille mellom sionisme og jødedom. Antisemittismen retter seg mot en politisk ideologi, antisemittismen mot jødiske mennesker, mot jødene som gruppe.

Antisemittisme er uforenlig med Rødts prinsipper. Et eksempel på antisemittisme er å hevde at jødene som gruppe driver en verdensomspennende kamp for jødisk makt, og er i ferd med å vinne kontroll over USA.

Slike gamle antisemittiske konspirasjonsteorier i ny innpakning er faktisk feil og politisk uholdbare.

Samtidig vil vi sterkt ta avstand fra alle forsøk på å hevde at å kritisere Israel er antisemittisk. Sionister har lenge prøvd å stanse all kritikk av Israels brutale overgrep med minnet om nazistenes folkemord og anklager om antisemittisme. Det bør de ikke lykkes med.

Islamofobi og religiøs sekterisme

Islamofobi har blitt kalt vestens nye antisemittisme. Den retter seg mot store deler av den nye underklassen som innvandrere utgjør i Vest-Europa. I tillegg deler den enkelte karaktertrekk med antisemittismen, som at man ikke bare forakter og ser ned på dem den rammer, men også frykter dem: Rasistenes nye refreng er at

muslimene skal ta over, de kommer til å bli i flertall hvis ikke noe blir gjort, og da må vi alle leve under sharialover. Dette har lite med virkeligheten å gjøre.

Etter 11. september 2001 har terrorfryktning ført til økt rasisme og religiøs sekterisme mot muslimer, både i Europa og USA. Den religiøse sekterismen har mye til felles med rasismen, selv om den fokuserer på religion og ikke hudfarge eller etnisk opprinnelse. I sin mildeste form handler religiøs sekterisme om nedvurdering av andres religion og forakt for medlemmer av andre trossamfunn; i sin ekstreme form fører den til terror og vold. I dag blomstrer religiøs sekterisme i Europa, hvor Islam fremstilles som en primitiv og tilbakestående religion sammenlignet med flertallsreligionen kristendom.

Statskirkeordningen og kristendommens rolle i den offentlige skolen er strukturelle kilder til religiøs sekterisme og religiøs diskriminering i Norge. Tvangskristningen av nasjonale minoriteter som samer og tater er en skammelig del av norsk historie.

Rasismens røtter

Kulturhovmot og fremmedfiendtlighet er ikke nye historiske fenomener, men den systematiske rasismen er et resultat av "moderniseringen" av de vestlige land – en modernisering som besto av handelsimperialisme, slavehandel, industrialisering og kolonialisering. Siden kapitalismens gjennombrudd på 1800 og 1900-tallet har de kapitalistiske stormaktene skapt en konsekvent strukturell rasisme internasjonalt, og vært preget av rasistiske holdninger innad.

Rasismen ble, og blir, brukt til å rettferdiggjøre egne forbrytelser og erobringkriger. Slavehandelen ble forsvart med at afrikanerne var så ville og underutviklet at de nærmest trengte et liv i slaveri for å bli kristne, siviliserte mennesker. Koloniseringen ble begrunnet på same måte. Raseskillet i Sør Afrika ble begrunnet med at de hvite måtte ta seg av de underutviklede innfødte, slik at de innfødte etterhvert kunne bli modne nok til å styre seg selv. Ved å gjøre våre ofre til mindre verdte enn oss selv, gjør vi det akseptabelt med handlinger som vi ville sett på som forbrytelser om de rammet oss.

Når det er stor sosial utrygghet, frustrasjon og arbeidsløshet styrkes gjerne rasistiske og fascistiske strømninger. Det er enklere og mindre farlig å sparke nedover for å gjenvinne følelsen av egenverdi, enn å gå løs på systemet som egentlig er ansvarlig. Når innvandrere eller andre minoriteter får skylden for et samfunns problem, tjener makthaverne på det. Det kapitalistiske systemet og overklassen går fri når raseriet over arbeidsløshet og utrygghet retter seg syndebukker som for eksempel innvandrere eller asylsøkere. Det er bekvemt for makthaverne, enten de har dyrket fram rasismen selv eller bare drar fordel av den.

For å forstå undertrykkningen av minoritetene må vi se på problemet både fra en antirasistisk vinkel og fra et klasseperspektiv.

Store deler av minoritetsbefolkningen i Norge hører til nederst i arbeiderklassen. Mange fargede er uten arbeid og lever av sosialstøtte, mens de fleste arbeider som ufaglært arbeidskraft med dårlig lønn og dårlige arbeidsforhold. De blir i stor grad nektet det som regnes som normale rettigheter for arbeidere i Norge, samtidig som de blir henvist til jobber som er så dårlig betalt eller så ubehagelige at de som kan velge ikke vil ta slike jobber.

Norske kapitalister har bevisst importert innvandrere som billig arbeidskraft, og det er skapt egne innvandrernisjer i arbeidslivet, hvor innvandrere henvises til ufaglærte jobber uansett utdannelse og kunnskap.

EØS-avtalen og utvidelsen av EU mot øst har medført ytterligere import av arbeidskraft, denne gangen faglærte arbeidere fra Øst-Europa som betales langt under norske tariff. Disse gjestearbeiderne er bare i Norge mens de jobber, og godtar elendige bo- og arbeidsforhold og lav lønn på grunn av de store lønnsforskjellene mellom Norge og Øst-Europa. Den sosiale dumping gir store kortsiktige gevinster for norske bedriftseiere og privatpersoner, mens de umiddelbare tapene er håndverkere, fagarbeidere og håndverksbedrifter basert i Norge.

Denne klasseundertrykkningen kan opprettholdes fordi den utnytter innvandreres behov for å forsøke å skape seg en bedre framtid i de rike industrialiserte landene, samtidig som den både baserer seg på rasistiske strukturer og holdninger i det norske samfunnet, og forsterker dem.

Bildet av fattigdom og økonomisk stagnasjon i den tredje verden bidrar til å gi et bilde av ikke-vestlige som primitive. Den oppfatningen forsterkes av det norske arbeidsmarkedet, hvor ikke-vestlige innvandrere er sterkt overrepresentert i dårlig betalt og ufaglærte jobber. Slik kan resultatet av diskriminering og utbytting forsterke rasistiske holdninger.

Antirasisme

Rødt arbeider for en verden uten undertrykking og utbytting, det klasseløse samfunn. Kampen mot rasisme er en del av dette arbeidet. Et samfunn uten klasser og utbytting vil fjerne det materielle grunnlaget for rasismen, og derfor trenger vi på lang sikt et revolusjonært og sosialistisk perspektiv på den antirasistiske kampen.

Vi mener rasismen ikke vil overvinnes så lenge de kapitalistiske multinasjonale selskapene dominerer verden. Derfor vil støtte til nasjonale og sosiale frigjøringskamper i den tredje verden og kamp mot rasisme forsterke og utfylle hverandre.

Holdningskampanjer mot rasisme er viktige, men vi må også kjempe mot de samfunnsforholdene som skaper skoletapere, arbeidsløshet, sykehuskøer med mer, og slik skaper grobunn for rasisme. Skal vi få bukt med at innvandrerne blir syndebukker, må vi vise hvem som egentlig er ansvarlige for samfunnsproblemene.

Derfor er en av de viktigste forutsetningene for en vellykket antirasistisk kamp at vi har en sterk og kampvillig fagbevegelse, som både kan kjempe mot rasisme og forsvare arbeidsfolks interesser på mange forskjellige områder. For partiet Rødt er konkret politikk for å bedre folks liv og forsvare velferdssamfunnet viktig, også for vår kamp mot rasisme.

Det er nødvendig med argumentasjon og aksjoner som kan overbevise og engasjere folk flest, vi må vinne våre naboer, våre kolleger og våre skolekamerater for kampen mot rasisme. Leserbrev kan ha like stor virkning som demonstrasjoner, tusen som viser rasistene ryggen kan vekke flere enn femti deltakere i en militant aksjon.

Det er mange forskjellige organisasjoner og grupper i Norge som kjemper mot rasisme og nazisme. Sjøl om de kan være svært ulike har de vår støtte i kampen mot rasismen.

I mange tilfelle er det nødvendig med sivil ulydighet i kampen mot den statlige rasismen, spesielt når den rammer enkeltmennesker. Eksempler på dette er støtte til kirkeasyl eller å gjemme flyktninger som risikerer utsendelse til krig og nød. Vi mener det er viktig å kombinere den prinsipielle kampen mot den statlige rasismen med forsøk på å oppnå delseire som å få opphold til barneasylsøkerne, ta imot noen flere kvoteflyktninger og så videre.

Det er også mulig å uthule den statlige rasismen gjennom å kjempe for rettferdig behandling av asylsøkere. Derfor har Rødt støttet kampen som flere grupper har ført når de skulle tvangsreturneres til konfliktområder, når UDI har stengt asylmottak eller når kvinner er nektet opphold på selvstendig grunnlag. I de kommunene Rødt står sterkt vil vi bruke det til å kjempe for å ta imot flere flyktninger og gå inn for bedre offentlige tilbud som kan hjelpe innvandrere å bli integrert. Det står mer konkret om dette i arbeidsprogrammet til Rødt.

Forby nazismen

På 70-tallet og begynnelsen av 80-tallet forsøkte nazistene å bygge opp Norsk Front og senere Nasjonalt Folkeparti som vanlige politiske partier. Den grove voldsbruken som er en så viktig del av den nazistiske ideologien bidro til at de mislyktes; gang på gang gikk de så langt i sine voldelige angrep på venstresiden og innvandrere, at de ødela for seg selv.

Nazismens og voldsrasismens kjerne er nettopp vold, brukt mot grupper de hater og forakter, som innvandrere, funksjonshemmede, samer og antirasister. Derfor er det nødvendig å forby nazistiske partier og grupper som kriminelle organisasjoner.

Rødt vil:

Skape bred enhet mot nazisme og voldsrasisme

Forby klart nazistiske partier og grupper

Ha aksjoner når nazistene prøver å markere seg offentlig med marsjer og konserter

Ha en holdning til den enkelte nazist eller rasist som gjør det mulig å bryte ut fra nazimiljøene og skifte side.

Rødt er for full ytringsfrihet. Ytringsfriheten er en menneskerett, som naturligvis også må gjelde under sosialismen. Samtidig er det noen ganger forskjellige rettigheter kolliderer, og en rettighet må vike for en annen. Organisert spredning av rasisme og propaganda for vold mot minoriteter kan ikke forsvares, og bør rammes av rasismeparagrafen i straffeloven. Ytringsfriheten er ikke en frihet til å true og skade. I spørsmålet om nazisters og voldsrasisters ytringer kolliderer ytringsfriheten med retten til frihet fra vold og frykt. I slike tilfeller vil dessuten *ofrenes* ytringsfrihet være en illusjon: De skremmes til taushet.

Urbefolkning og nasjonale minoriteter i Norge

Samene

Samefolkets land er delt mellom fire forskjellige nasjonalstater, Norge, Sverige, Finland og Russland, fordi dagens grenser på Nordkalotten i sin tid ble trukket opp av kolonimaktene. Innenfor disse statene kjemper samefolket for retten til å trygge, ta vare på og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samiske næringsliv.

Samefolket har status som urbefolkning i Norge, og har derfor større rettigheter enn andre nasjonale minoriteter. Norske myndigheter har forpliktet seg til å legge til rette for at samefolket skal kunne ta vare på sitt språk, kultur og samfunnsliv.

Som andre minoriteter i Norge ble også samene utsatt for en hardhendt fornorskingspolitikk og tvangskristning. Den tradisjonelle samiske joiken ble sett på som djevelens verk, og staten og statskirken forbød all joik. I dag er det fremdeles ikke tillatt å joike i enkelte kirker i de samiske områdene. Samiske unger ble hardt straffet hvis de brukte samisk på skolen. Fornorskingspolitikken gjorde at mange samer ble frarøvet sitt språk, sin kultur og sin samiske identitet.

Det er store naturrikdommer i de samiske områdene på Nordkalotten. Nasjonale og internasjonale kapitalkrefter prøver å frarøve befolkningen i nord dens hevdvunne rett til disse områdene og deres ressurser, slik at de selv kan få fatt i rikdommene i Barentsregionen og de samiske områdene. Samefolket og den norske arbeiderklassen har felles interesser i kampen mot kapitalkreftene. Rødt støtter kampen for lokal kontroll med ressursene i nord av hensyn til både bosetting, arbeidsplasser og samisk kultur.

Samiske rettigheter

Rødt mener Sametinget må gis reell makt i samiske spørsmål, og i saker som påvirker det samiske folket. Sametinget må få full vetorett mot inngrep de mener er skadelige for samiske interesser. Sametinget må også få myndighet over forvaltningsspørsmål som angår samisk næringsdrift, og over naturforvaltning som angår samisk kultur. Samisk kultur må også inn under Sametinget.

Samisk kultur må bli styrket gjennom økt støtte til samisk teater, samisk radio og TV og til bøker på samisk. På grunn av fornorskingsprosessen er mange samer analfabeter i sitt eget språk, det må derfor satses spesielt på lydbøker på samisk.

Joik er et viktig virkemiddel for å ivareta den samiske identiteten og språket, og for å spre den samiske kulturen. Vi ønsker at det ansettes flere fylkesjoikere, slik det er gjort i Troms fylke.

Reindriften er den mest profilerte og synlige samiske næringen, og den må sikres mot inngrep fra storsamfunnet og gis utviklingsmuligheter. Rødt krever reindriftsadministrasjonen, samisk næringsforvaltning og naturforvaltning som har innvirkning på samisk kultur lagt inn under Sametinget.

Sjøsamene er den samiske folkegruppen som har lidd mest under fornorskingsprosessen, og det er de som i størst grad er frarøvet sitt språk, sin kultur og sin samiske identitet. Sjøsamene må tilbys samisk undervisning så de har mulighet til å ta språket tilbake. Dette er et statlig ansvar, og staten må betale så kommunene og fylkene får råd til å gjøre dette. Typiske sjøsamiske næringer som fjordfiske og kombinasjonsdrift må vernes og utvikles gjennom reetablering og oppbygging av infrastruktur, slik at de gir trygge og samfunnsøkonomisk lønnsomme arbeidsplasser.

Samene har siden 1970 bedt om samisk representasjon i Nordisk Råd. Samene som er bosatt på tvers av riksgrensene mellom Finland, Sverige, Norge og Russland er det folk som passer best i forhold til Nordisk Råds målsetting om et grenseløst Norden. Likevel er ikke samene medlemmer av rådet, de har bare observatørstatus. Rødt støtter kravet om samisk representasjon i Nordisk Råd.

Det står mer om Rødts politikk i samiske spørsmål i arbeidsprogrammet vårt. Det kan lastes ned fra www.roedt.no.

Nasjonale minoriteter

Kvenene, skogfinnene, jødene, romanifolket (tater/de reisende) og rom (sigøynere) er nasjonale minoriteter i Norge. Minoritetsgrupper som har en langvarig historie i det landet de bor i, er å regne som nasjonale minoriteter. Samisk, kvensk, romanés og romani er norske minoritetsspråk og omfattes av Minoritetsspråkpakten, det Europeiske Charteret for regional- eller minoritetsspråk. Norge har flere konkrete forpliktelser overfor samisk enn de tre andre offisielle minoritetsspråkene, siden samene er en urbefolkning.

Som Anna Gustavsen i Taternes Landsforening sier det: "Hvis en minoritet mister sitt eget språk, mister det også sin identitet. Og storsamfunnet mister den verdien det er å ha en levende minoritet."

Kvensk er språket til den finskættede minoriteten i Nord-Norge. Kvensk har lenge blitt oppfattet som en dialektvariant av finsk, men ble i 2005 anerkjent som eget språk. Mellom 10 000 og 15 000 personer regner seg som kvener i dag, men ikke alle snakker kvensk.

Romanés er språket til rom (sigøynere) i Norge og snakkes av rundt 300-400 personer.

Romani eller norsk romani er språket til romanifolket (taterne/de reisende). Anslag over hvor mange som snakker språket varierer fra noen hundre opptil et par tusen.

Skogfinnene snakker norsk i dag, men mange finske stedsnavn vitner om den finske kulturen bl.a. på Finnskogen. Finsk er ikke definert som minoritetsspråk i Norge.

De fleste jøder i Norge bruker norsk. Et par hundre bruker også moderne hebraisk, og noen få eldre personer behersker jiddisch. I Norge omfattes ikke jiddisch av Minoritetsspråkpakten.

Taternes språk «romani» har endel felles ord med romspråket «romanés». I Skandinavia har man valgt å bruke betegnelsen romanés om sigøynerspråket, for å skille det fra taternes romani. I Europa ellers brukes ikke begrepet tater, og romfolket og deres språk omtales gjerne helhetlig som romani. Romani utviklet seg imidlertid i Skandinavia, så forskjellen på romani og romanés blir omtrent som forskjellen mellom norsk og islandsk.

Rødt mener alle nasjonale minoriteter i Norge må få sine språk godkjent som minoritetsspråk, med de rettigheter det fører med seg. Minoritetenes kultur og historie må tas vare på, og også gjøres kjent blant majoritetsbefolkningen.

Fornorsking og utryddelse

Den norske staten førte i storparten av forrige århundre en brutal politikk for å tvangsfor norske minoritetene og utrydde deres språk og kultur. Samer, kvener, skogfinner, rom og romani ble utsatt for denne politikken. Minoritetsbarn ble straffet hvis de snakket sitt eget språk på skolen, og angrepene mot minoritetenes språk og kultur ble ledet av arbeiderbevegelsen og kirken. Rom-folket og jøder ble forsøkt hindret i å komme inn i riket.

Den nye fremmedloven av 1927 forbød sigøynere (rom) adgang til landet. De som alt bodde i Norge ble fratatt passene sine for å utvises. I 1934 rapporterte Aftenposten om en "sigøynerbande" som hadde tenkt seg til Norge via Danmark. De ble stoppet av det norske Centralkontoret. Danske politi sendte dem så til Tyskland hvor minst 20 av dem døde i konsentrasjonsleire.

På tretti-tallet benektet norske myndigheter at det var jødeforfølgelser i Tyskland, og nektet derfor jødiske flyktninger å komme til Norge.

Samtidig prøvde man i Norge å fysisk utrydde det man kalte «et undermåls folkeferd som stadig rekrutteres fra samfunnets bunnsfall. Intellektuelt sett står de norske omstreifere i klasse med negre, indianere og meksikanere. Socialt og psykologisk er de å sette i klasse med vaneforbryterne». Det var romani som ble forsøkt utryddet. Barn ble med tvang tatt fra foreldrene og plassert i institusjoner for å få norsk oppdragelse. Tvangsteriliseringen som foregikk til 1977 hadde fysisk utsletting som mål. Lobotomi og andre eksperimentelle psykiatriske «behandlinger» ble brukt mot de som var spesielt brysomme.

Den norske kirkes «Misjon for hjemløse» var sammen med helsevesenet sentral i denne utryddelsespolitikken. Kommunestyre, politiske partier, storting og regjering, legevitenenskap og psykiatri, statskirke og frivillige kristne organisasjoner var med på overgrepene. Loven om tvangssterilisering er det

vedtak i Stortingets historie som har møtt minst motstand, loven ble vedtatt mot en stemme.

Behandlingen av romanifolket oppfyller kriteriene for å kalles et folkemord etter FN-konvensjonen av 1948:

1) å forårsake alvorlig legemlig eller sjelelig skade på medlemmer av gruppen; 2) bevisst å la gruppen utsettes for levevilkår som tar sikte på å bevirke dens fysiske ødeleggelse helt eller delvis; 3) å påtvinge tiltak som tar sikte på å forhindre fødsler innen gruppen; 4) med makt å overføre barn fra gruppen til en annen gruppe.

Sannheten om den norske politikken for etnisk rensing i det 20. århundret må inn i skolens historiebøker. Barn som vokser opp i Norge må få vite hva slags overgrep både statlige og kommunale myndigheter har begått mot romanifolket, rom og jøder, for å hindre at slikt skjer igjen.

I dag er det tre land i EU som tvangssteriliserer rom ifølge en rapport fra Europarådet i 2006: Tsjekkia, Slovakia og Ungarn. Rasehygienens skrekke regime finnes fortsatt i verdensdelen vår.

Innvandring, impulser, idéer og mangfold

Rødt mener innvandringen har gjort Norge til et bedre land å leve i. At mange fra andre land velger å bosette seg her i landet er et gode som gir oss nye impulser, nye idéer, en rikere kultur og et mer mangfoldig land. Hvis den norske staten engasjerer seg og viser vilje til å inkludere og ønske velkommen innvandrere vil det styrke de positive sidene ved innvandringen, og minske konfliktene som gjerne følger sosiale endringer.

Norge har selv en historie med utvandring til Amerika, på den tiden da vårt land var fattig og det var få muligheter for å skape seg et godt liv for fattigfolk her hjemme. Det bør vi huske nå som Norge er et rikt land, og andre ønsker å komme hit for å få et bedre liv.

Vi ønsker oss idéelt en verden uten nasjonale grenser, hvor folk fritt kan reise og flytte dit de vil. I dag kan du reise ganske fritt rundt i verden med norsk pass, eller for den saks skyld andre europeiske pass. Kommer du derimot fra Senegal eller et annet land i den tredje verden er det vanskelig å få lov til å besøke Norge, selv om du er invitert av folk som bor her; å bosette deg her kan du bare glemme.

Den norske innvandringsstoppen virker rasistisk. Den slipper inn hvite eksperter og fagfolk fra de industrialiserte landene, mens den stenger ute folk fra Afrika, Asia, Latin-Amerika og andre steder utenfor EØS-området. Reglene som er fastsatt gjennom innvandringsstoppen av 1975, utlendingsloven av 1988 og Schengenavtalen gjør Norge til en del av "Festning Europa", hvor folk fra de fattige landene skal holdes ute. Schengen-avtalen fastsetter frihet til å reise innenfor medlemsstatene, i hovedsak EU, men setter desto kraftigere hindre ved EUs yttergrenser. Norge har sluttet seg til Schengen-samarbeidet. De måtene folk fra de fattige landene slipper inn på nå er i hovedsak gjennom familiegjenforening eller som asylsøkere.

I alle de europeiske landene har innvandringspolitikken blitt strammet inn igjen og igjen de siste årene. I Frankrike er det for eksempel nå forslag om at bare høyt utdannede og velkvalifiserte innvandrere skal slippe inn, andre skal ikke kunne søke arbeid eller innvandre. Danmark har regler som gjør det vanskeligere å gifte seg med utlendinger enn med dansker. Slik statsrasisme har dessverre blitt stadig mer utbredt i Europa.

Språkbruken og politikken rundt innvandring har blitt mer negativ og mer rasistisk i Norge også. Norsk innvandringspolitikk dreier seg mer om å stenge mennesker ute, enn om å inkludere mennesker og bruke deres evner og kunnskaper. Norske politikere drar til de mest innvandringsfiendtlige landene, som Danmark, for å lære av dem. Rødt er sterkt mot denne utviklingen. Norge er et tynt befolket land, rikt på både penger og ressurser. Flere mennesker som bosetter seg her vil vil ikke skade det norske samfunnet; de vil berike det og hjelpe samfunnsutviklingen videre.

Innvandrere i Norge

I begynnelsen av 2006 var 8.3 prosent av Norges befolkning innvandrere. Statistisk Sentralbyrå regner som innvandrere folk født i utlandet, og folk født i Norge av to utenlandsfødte foreldre som i tillegg har fire besteforeldre som er født i utlandet. Blant innvandlerne regnes også de omtrent 2.3 prosent av befolkningen som har flyktningebakgrunn. 6.1 prosent av befolkningen kommer fra ikke-vestlige land, 2.2 prosent fra vestlige land. De øst-europeiske landene regnes som ikke-vestlige, selv om de ligger i Europa og mange av dem er med i EU. Det medfører en kraftig overrapportering av ikke-vestlige innvandrere.

Om lag hver sjettede person i innvandrerbefolkningen er født i Norge. Over 40 prosent av innvandrerbefolkningen har norsk statsborgerskap. Det er innvandrere i alle norske kommuner, 14 av 431 kommuner har mer enn 10 prosent innvandrersandel i befolkningen. Oslo har flest innvandrere, 23 prosent av befolkningen.

Folk fra EØS-land har rett til å komme til Norge, og har tre måneder på seg til å finne arbeid. Rødt vil at alle skal få den samme retten til komme til Norge for å søke arbeid, og å bo i landet om de har arbeid eller kan bli forsørget på en annen måte. Det må også bli slik at folk kan søke jobber i Norge fra utlandet.

Samtidig må alle som jobber i Norge ha lønns- og arbeidsforhold i tråd med norske tariffavtaler. Det krever tett oppfølging fra myndighetene og nært samarbeid med fagbevegelsen å hindre at arbeidsinnvandring blir brukt til sosial dumping av skruppelløse bedriftsledere.

Den sterke økningen i arbeidsinnvandring fra EØS-landene legger et stort press på norsk arbeidsliv og velferdsordninger. Det er heller ingen tvil om at EUs hensikt med fri flyt av arbeid og tjenester nettopp er å redusere lønn og velferd for arbeiderne i de rikere landene, slik at markedet skal bli mer «effektivt». Å stå imot dette er en stor utfordring for fagbevegelsen, som har taklet den på en forbillidlig måte med almenngjøring av tariffavtaler og organisering av utenlandske arbeidere.

I flere bransjer er loven om almenngjøring av tariffavtaler tatt i bruk fra 2004. Dette sikrer tariffmessige vilkår og bør utvides til flere bransjer.

Rødt vil også utvide streikeretten og blokaderetten slik at fagforeningene kan aksjonere når de oppdager sosial dumping. Vi krever også at hovedentreprenøren gis fullt ansvar for lønns- og arbeidsvilkår hos underentreprenørene, og at tillitsvalgte får full innsynsrett til arbeidskontrakter, også på arbeidsplasser uten tariffavtale.

Familiegjenforening

Det er en grunnleggende rettighet å få leve sammen med familien sin. Likevel er det ofte vanskelig for innvandrere og flyktninger å få familien sin til Norge. Schengen-avtalen slår fast retten til familiegjenforening, men utlendingsdirektoratet er dessverre flinkere til å følge internasjonale avtaler når de begrenser innvandringen, enn når slike avtaler gir innvandrerne rettigheter. Det har også vært en rekke eksempler på at norske statsborgere møter problemer når de ønsker å få utenlandske ektefeller eller kjærester hit til landet.

Barnekonvensjonen slår fast barns rett til å bo sammen med sine foreldre, men likevel er det eksempler på at flyktningebarn har fått oppholdstillatelse uten at foreldrene får bli i Norge. Hovedproblemer er likevel at fedre utvises fra Norge, uten at det tas hensyn til barna som blir igjen.

Rødt vil at alle som har rett til opphold i Norge skal ha rett til familiegjenforening. Vi mener også at når mennesker er gitt oppholdstillatelse gjennom familiegjenforening bør de få opphold som selvstendige personer, uten at oppholdstillatelsen er avhengig av den personen de er gjenforent med.

Selv om de aller fleste ekteskap mellom norske menn og utenlandske kvinner bygger på kjærlighet og gjensidig respekt, finnes det dessverre også mange eksempler på at norske menn undertrykker utenlandske ektefeller og hindrer dem i å få vite hvilke rettigheter de har i det norske samfunnet. Kvinner som blir utsatt for mishandling og vold tør ikke bryte ut av ekteskapet fordi de er redde for å bli utvist fra Norge.

Både i et feministisk perspektiv og av rettferdighetshensyn er det viktig å følge opp nyankomne ektefeller av norske og nordiske borgere. Ofte blir de helt avhengige av sin ektefelle for å klare seg i det norske samfunnet. Norske og nordiske statsborgeres ektefeller må få oppholdstillatelse på selvstendig grunnlag etter seks måneder. Mishandlede kvinner må få selvstendig oppholdstillatelse selv om botiden er kortere. Dagens regel om tre års botid før man får rett til selvstendig oppholdstillatelse gir et svært skjevt maktforhold mellom ektefellene.

Utenlandske studenter

Rødt vil gjøre det lettere for studenter fra andre land å studere i Norge. At utenlandske studenter kommer hit og at norske studenter drar utenlands er et viktig bidrag til utveksling av idéer og kultur. Flere utenlandske studenter må få komme til Norge. Vi mener også at utlendinger som har studert i Norge selv må få velge om de vil bli i Norge eller dra tilbake til hjemlandet etter endt utdanning. Utenlandske studenter må også få samme personvern som norske. I dag kan politiet uten domstolsbehandling få adgang til personlig informasjon om utenlandske studenter de finner mistenkelige. Det må det bli slutt på, utlendinger skal ha samme personvern som norske borgere.

Flyktninger og asylsøkere

De imperialistiske krigene er den viktigste årsaken til at folk flykter: Kampen om Palestina, Afghanistan og Irak. Borgerkrig, stater som bryter sammen, miljøkatastrofer, ekstrem fattigdom og menneskehandel fører også til at mennesker må flykte. De fleste flyktninger er internt fordrevne, som søker et tryggere sted i eget land. Relativt få krysser grensene til nabolandene. Enda færre drar til USA eller Europa.

Vi lever i en verden der USA, Natolandene og andre stormakter går til krig for olje og åpne markeder. Moderne krigføring rammer i uhyggelig grad sivile, spesielt når flykting brukes for å minske risikoen for egne tropper. Stormaktene setter inn nye regjeringer som er avhengige av utenlandske tropper for å overleve, som i Irak og Afghanistan. Ofte spiller de på nasjonale, etniske eller religiøse motsetninger for å splitte og herske.

Norge er gjennom Nato og våre tette forbindelser til EU og USA en del av dette imperialistiske systemet. Norske tropper deltar i USAs kriger, vi var med på okkupasjonen av Irak og er med på okkupasjonen av Afghanistan. Under skiftende regjeringer har norsk utenrikspolitikk viktigste mål vært å opprettholde den nære alliansen med USA. Norge har støttet USAs "krig mot terror" etter 11. september 2001.

Den stadig mer ytterliggående profittjakt skaper miljøkatastrofer og ødeleggelse. Det går spesielt ut over de fattige landene, hvor lovverket mot miljøkriminalitet ofte er svakt eller ikke finnes. Internasjonale konserners jakt på råvarer og profitt ødelegger skoger og landbruksjord, forgifter drikkevann og luft. Norske konserner som Statoil og Hydro er i åpen konflikt med lokalsamfunnene i flere land. De store klimaendringene forurensningen har skapt fører til tørke og flom, som igjen tvinger mennesker på flukt.

Over en femtedel av jordas befolkning lever i ekstrem fattigdom ifølge FN, med en inntekt under én amerikansk dollar pr. dag. Mens folk sulter råtner mat på lagrene i de rike landene, og store deler av verdens matjord brukes til å dyrke luksusvarer og tobakk. I enkelte rike land blir sågar mange bønder betalt for ikke å dyrke jorda de eier!

I de fattige landene blir det store flertallet holdt nede i sult og savn, mens en liten overklasse mesker seg i overflod sammen med de rike landene. Slik fattigdom og voldsom ulikhet fører naturligvis til sosial uro, og til at de som får sjansen søker et bedre liv et annet sted.

De forferdelige økonomiske forskjellene og den verdensomspennende fattigdommen kan ikke fjernes under det kapitalistiske systemet vi har i dag. Rødt mener vi trenger en ny verdensøkonomi, basert på planmessig industrialisering og utvikling i de fattige landene, og en slutt på overforbruk og overveldende luksus i de rike landene.

På kort sikt krever vi at den norske regjeringen sletter u-landenes gjeld til Norge, og at Norge går inn for at det internasjonale pengefondet og Verdensbanken også sletter de fattige landenes gjeld. Når det tjener folkene og miljøet i de fattige landene bør Norge inngå handelsavtaler som kan øke importen fra den fattige delen av verden.

Norsk lov gir rett til asyl for de som blir forfulgt på grunn av sitt kjønn, men så langt har ikke domstolene sett det som likeverdig med å være politisk forfulgt. Kvinner flykter ofte fra hjemlandet av andre grunner enn menn. Flukt fra tvangsekteskap, voldelige menn eller andre typer ekstrem kjønnsdiskriminering må behandles som like god grunn til å søke asyl som politisk forfølgelse. I verden i dag blir kvinner utsatt for forfølgelse på grunn av sitt kjønn, og det betyr at kjønn må vektlegges når søknad om oppholdstillatelse behandles. Loven om rett til asyl ved kjønnsbasert forfølgelse må følges av rettsvesenet og utlendingsmyndighetene.

Alt blir i økende grad gjort til varer under kapitalismen, også menneskers kropp. Prostitusjonsindustrien har blitt global, og kvinner fra fattige land fraktes til den rike verden for å selges der. De kriminelle nettverkene som skaffer kvinner til prostitusjon frakter i økende grad sine ofre til andre land. Kvinnene mangler ofte identitetspapirer og er helt overgripemes vold. Denne moderne slavehandelen må stoppes.

Det er ingen tvil om at globalt er fattigdom den vanligste grunnen til at kvinner prostituerer seg; samtidig kunne ikke prostitusjonen eksistert hvis ikke en del menn utnyttet andres nød.

Norge har sluttet seg til FNs protokoll mot handel med mennesker, Palermoprotokollen, og har vedtatt en

handlingsplan mot menneskehandel. Kvinner og barn som kommer til Norge som ofre for menneskehandel får likevel for lite hjelp. Dublinkonvensjonens regel om at flyktninger må søke asyl i det landet i Schengenområdet de først kom til, gjør at svært mange sendes ut av Norge istedenfor å få den hjelpen de trenger.

Prostitusjon er i sin natur vold mot kvinner. For å hindre prostitusjon er det ikke nok å ensidig bekjempe bakmennene i prostitusjonindustrien. Det trengs fattigdomsbekjempelse og kvinner og barn må hjelpes ut av prostitusjonen og gis oppholdstillatelse, bolig og utdanning. Det må også innføres en lov som kriminaliserer horekundene, så samfunnet gir et kraftig signal om at det ikke er godtatt å kjøpe kvinner.

Alle forfulgte må beskyttes

Rødt mener alle som flykter på grunn av krig, politisk forfølgelse, forfølgelse på grunn av seksuell legning, religiøs eller etnisk undertrykkelse, økologiske katastrofer eller sult har krav på hjelp og beskyttelse. I dag tar de fattige landene mot de aller fleste flyktninger. Det er på høy tid at de rike landene tar et større ansvar. Norge må åpne grensene for de flyktningene som kommer hit, og i internasjonale fora må vi kjempe for at også andre rike land tar imot flyktningene som kommer til dem.

Norge har forpliktet seg til å følge den Europeiske menneskerettighetskonvensjon av 1950 og de to FN-konvensjonene av 1966. I tillegg ble i 2003 FNs barnekonvensjon innarbeidet i Menneskerettighetsloven av 1999. Hvis menneskerettighetskonvensjonene kommer i konflikt med annen norsk lovgivning, har menneskerettighetene forrang.

En av de viktigste artiklene i FNs menneskerettighetskonvensjoner er artikkel 14(1) "Enhver har rett til i andre land å søke og ta imot asyl mot forfølgelse".

Barn på flukt har et særskilt behov for trygghet og et velferdstilbud som sikrer dem en plattform for et nytt liv. Norge blir stadig kritisert fordi myndighetene bryter med barnekonvensjonen i behandlingen av enslige mindreårige asylsøkere og andre barn som søker asyl.

Barn med funksjonshemninger, barn med psykiske lidelser og barn som søker asyl er blant de grupper av barn som den norske regjeringen ikke følger opp godt nok, mener FNs barnerettskomité.

Asylsøkerbarna får en uverdig behandling. I 2005 kom det 320 mindreårige asylsøkere til Norge. Ansvaret for disse barna ligger i utlendingsforvaltningen. Asylmottakene har fått den daglige omsorgen for dem.

Disse barna er de mest sårbare av alle. Tunge traumer, sterke krigsopplevelser og andre tragedier preger dem. De trenger beskyttelse og omsorg; de har fått barndommen ødelagt og trenger hjelp. Den hjelpen får de ikke.

Regjeringen lovet i Soria Moria-erklæringen at ansvaret for asylsøkerbarna skal overføres til barnevernet. I statsbudsjettet for 2007 skal det overføres midler slik at barnevernet kan ta ansvaret for asylsøkerbarn under 15 år. Det er ikke bra nok! Bare ti prosent av asylsøkerbarna er under 15 år. De mellom 15 og 18 trenger også omsorg og oppfølging. Det er uakseptabelt og forkastelig at de mellom 15 og 18 ikke får de samme rettigheter og samme beskyttelse som andre barn i Norge.

Rødt vil ha omsorgen for alle asylsøkerbarn overført til barnevernet nå!

Flyktninger

En flyktning er et menneske som "av velbegrunnet frykt for å bli forfulgt på grunn av rase, religion, nasjonalitet, tilhørighet til en spesiell sosial gruppe eller politisk oppfatning befinner seg utenfor det landet han er border av, og som er ute av stand til, eller på grunn av slik frykt, ikke ønsker å søke dette lands beskyttelse", sier FNs flyktningekonvensjon av 1951. FNs definisjon er innarbeidet i utlendingsloven. Rødt mener mennesker som blir forfulgt på grunn av sitt kjønn eller seksuelle legning også må få flyktningestatus i Norge.

Uretturnerbare flyktninger er mennesker som har fått avslag på asylsøknaden sin og fått beskjed om å forlate Norge, men som enten er statsløse eller av andre reelle grunner ikke kan dra tilbake til hjemlandet. Selv om norske myndigheter har vedtatt at de skal returneres, har man intet sted å returnere dem til. Enkelte har slik blitt boende i mottak i åtte år eller mer. Myndighetene nekter å ta noe ansvar for uretturnerbare flyktninger, de blir nektet sosialhjelp til livsopphold og nektet å arbeide slik at de kan forsørge seg selv. Dette er en

uverdig behandling av mennesker, og Rødt krever at det må fastsettes retningslinjer for hvor lenge folk kan bo i asylmottak før de skal gis oppholdstillatelse. Norske myndigheter må ta ansvar for de ureturnerbare flyktningene, de må gis oppholds- og arbeidstillatelse.

Asylsøkere

Mennesker som tar seg til Norge på egen hånd for å søke om asyl kalles asylsøkere. De benytter sin rett til å søke asyl og vern mot forfølgelse når de kommer til Norge. Myndighetens praksis i dag er at asylsøkere plasseres i asylmottak på ubestemt tid. Disse mottakene drives av private etter anbud til Utlendingsdirektoratet, UDI. Kvaliteten på mottakene varierer og midlene fra UDI er ikke nok til å sikre en forsvarlig behandling av mennesker som ofte er i en svært vanskelig og utsatt livssituasjon. Det har blitt forslått å bruke hjelpsmidler for å bedre finansieringen av mottakene, men Rødt er mot å ta midler fra en hjelp som fra før er for liten. Vi ønsker at mottakene skal drives og finansieres av det offentlige, fortrinnsvis som desentraliserte mottak i vanlige boligstrøk. Det må skapes et tilfredsstillende helsetilbud for asylsøkere, både innenfor somatisk medisin og innenfor psykiatri og fysioterapi. Det bør også finnes et tilstrekkelig tilbud for torturofre og krigsskadede i mottaksapparatet.

Enslige mindreårige asylsøkere er barn under 18 år uten foreldre eller andre omsorgspersoner, som kommer til Norge og søker asyl. Det har vært en drastisk nedgang i antall enslige mindreårige asylsøkere de siste årene. Myndighetene har kalt dette et resultat av en vellykket flyktning- og asylpolitikk. FNs barnerettskomité har flere ganger påpekt at Norge bryter Barnekonvensjonen, på tross av at den er en del av norsk lov.

Norsk flyktningepolitikk

Norge fører en rå og brutal flyktningepolitikk, som har som mål at færrest mulig skal søke asyl i Norge, og av de få som kommer skal flest mulig raskt ut igjen. Dagens flyktningepolitikk er først og fremst et redskap for å hindre mennesker å søke beskyttelse i Norge. Krav om visum brukes for å hindre at mulige asylsøkere kommer til Norge.

Mennesker på flukt fra krig, forfølgelse og nød stenges brutalt ute, og tvinges tilbake dit de flyktet fra eller til et liv på flukt fra land til land.

Norsk flyktningepolitikk skal være innrettet på å gi beskyttelse til mennesker som trenger det, ikke innrettet på å hindre dem i å komme hit.

UDI og UNE

I 1988 ble Utlendingsdirektoratet (UDI) opprettet, og avgjørelsesmyndigheten i asylsaker ble overført dit. For å verne politikerne mot folks engasjement i asyl- og flyktningsaker, vedtok Stortinget i 1999 at klagesaker ikke lenger skulle behandles av Justisdepartementet, men avgjøres av en særskilt nemnd, Utlendingsnemnda (UNE).

UNE er organisert som en slags forvaltningsdomstol med spesielt elendig rettssikkerhet for den som skal få sin skjebne avgjort av nemnden – avgjørelser som i en rekke tilfeller kan dreie seg om liv eller død.

UNE er oppdelt i flere nemnder som hver ledes av en som har dommerkompetanse. Nemndslederen er ansatt i UNE. Nemndsmedlemmene blir kalt inn til det enkelte møtet. I hver nemnd er halvparten av medlemmene oppnevnt etter forslag fra Den Norske Advokatforening/Norges Juristforbund og fra humanitære organisasjoner, den andre halvparten oppnevnt av Justisdepartementet. En rekke humanitære organisasjoner har rettet sterk kritikk mot UNE for at de får for liten tid til å forberede seg og få kjennskap til sakene som skal behandles, og truet med å trekke seg fra UNEs arbeid.

Loven lar nemndslederen avgjøre en klage alene når saken er helt opplagt. Det er nemndslederen selv som beslutter om han alene skal avgjøre klagen, eller om den skal legges fram for nemnden. I praksis er unntaket blitt hovedregel: I over 80% av sakene avgjør nemndslederen saken alene. Det gir en lukket og byråkratisk klagebehandling, med dårlig rettssikkerhet for klagerne og stor makt til den enkelte nemndsleder.

FNs Høykommissær for flyktninger har i en del tilfeller frarådet at asylsøkere blir returnert til sitt hjemland,

dels ut fra vurderinger om situasjonen i landet eller i området, dels ut fra vurderinger knyttet til den enkelte asylsøkers situasjon.

Høykommissærens vurderinger er i noen tilfeller farget av at også FNs sikkerhetsråd og andre FN-organer blir presset av stormaktsinteresser. Det at høykommissæren ikke fraråder retur av en bestemt kategori av asylsøkere, betyr derfor ikke at slik retur faktisk er forsvarlig. Det kan for eksempel avspeile at stormakter presser på for gi inntrykk av at det har vært vellykket å bombe noen til "demokrati". Når høykommissæren fraråder retur derimot, er det et sterkt signal om at det er farlig å sende flyktninger tilbake.

Schengen og Dublinkonvensjonen

Schengenavtalen og Dublinkonvensjonen forsterker sperrene rundt Europa og sperrer ute mennesker som trenger beskyttelse eller ønsker et bedre liv. Dublinkonvensjonen fastsetter at et menneske som vil søke asyl i et land innenfor Schengenområdet, må søke i det første Schengenlandet en kommer til. Det er ikke mulig å søke om asyl i et annet Schengenland. Har man blitt avvist i et Schengenland, kan man ikke søke på nytt i et annet.

Det er en menneskerett "i andre land å søke og ta imot asyl mot forfølgelse". Schengenavtalen og Dublinkonvensjonen hindrer i praksis mennesker i å søke om asyl. De to avtalene gjør også søknadsprosessen mer vilkårlig; de ulike landene har forskjellige regler og prosedyrer for asylsøknader, og vurderer ulikt hvilke land som er trygge å returnere folk til. Hvilke land som vurderes som trygge blir påvirket av vertslandets politiske forbindelser med og interesser i forskjellige land.

En annen konsekvens av disse to avtalene er omfattende brudd på personvernet. Innenfor Schengenområdet utveksler landene fritt personlige opplysninger, en vilkårlig innblanding i privatliv, familie hjem og korrespondanse som strider mot artikkel 12 i FNs menneskerettighetserklæring.

Den Europeiske Union har en femårsplan for asyl- og migrasjonspolitik, som skal styrke samarbeidet mellom EU-landene på bl.a. ytre grensekontroll, håndtering av innvandring og i kampen mot terror. Denne planen kalles Haagprogrammet, og ble vedtatt i november 2005. Haagprogrammet skal gi økt bistand til landene flyktningene kommer fra og transitlandene. Det skal spesielt gis støtte til landene som grenser til EU. Oppbygging av grensekontroll og hjelp til tilbakesendelse er blant hovedtiltakene overfor transitlandene. Ved å øke sikkerheten i Middelhavsområdet skal det bli vanskeligere for afrikanere å ta seg inn i EU, og de nord-afrikanske landene skal få hjelp til å håndtere flyktningestrømmen fra resten av kontinentet.

Ved en felles visumpolitikk og en effektivisert utsendelseprosess håper EU å få redusert den uønskede innvandringen. EU-landene skal samarbeide tettere om utveksling av personopplysninger og biologisk identifikasjon som en del av krigen mot terror. Norge blir en del av dette samarbeidet gjennom Schengenavtalen.

I praksis vil dette ha en rasistisk funksjon, siden det er vanskelig for folk fra de afrikanske landene og andre fattige land å få visum til land i Schengenområdet. Myndighetene begrenser antall visum til et minimum av frykt for at de besøkende ikke vil reise hjem igjen. Studenter, kunstnere og andre fra fattige land som ønsker å besøke land i Schengenområdet må gjennom en lang og byråkratisk søknadsprosess, og har liten sjanse til å få visum.

Samarbeidet mellom politi og rettsvesen skal ifølge Haagkonvensjonen tillegges spesiell vekt i arbeidet for å sikre EUs grenser. Det skal bli lettere å utveksle personopplysninger og å overvåke personer og gjenstander på tvers av landegrensene. Finansiell overvåkning regnes som et viktig våpen mot finansiering av terrorisme, og lettere adgang til det vil gi politiet økt tilgang til personopplysninger og informasjon om privatpersoners økonomi.

Både i Schengenavtalen og i Haagkonvensjonen blir det lagt vekt på rettsvernet og personvernet, men i praksis går ofte kampen mot terror foran slike hensyn.

Frykten for terror har skapt en rære innvandringspolitikk og mer lukkede grenser i mange land. Ofte går det ut over enkeltmenneskers rettsvern og friheten til å organisere seg og ytre seg. Det er viktig å beskytte de demokratiske rettighetene også i krisetider; vi godtar ikke at enkeltmenneskets rettigheter skal ofres under påskudd av økt sikkerhet.

Det er bra at Norge ikke har sluttet seg til EUs liste over terrororganisasjoner, og fortsetter å ha selvstendige meninger om hvem man kan ha kontakt med. Ved at stater som Norge beholder en selvstendig stilling kan vi unngå å stenge ute organisasjoner og land som blir mistenkeliggjort av andre stater.

Samtidig har forskjellige norske regjeringer gitt støtte til den "internasjonale kampen mot terrorisme", og det er viktig å sette søkelyset på de midler og prosedyrer som brukes i den kampen.

Rødts alternative flyktninge- og asylpolitikk

Rødt arbeider for at mennesker på flukt fra forfølgelse og undertrykkelse skal få asyl i Norge. Vi vil at FNs asylrettsregler skal respekteres. Vi vil øke antall kvoteflyktninger, og mener alle må ha rett til å komme til Norge for å søke asyl eller opphold på humanitært grunnlag. Vi vil ha slutt på at visumreglene brukes for å hindre asylsøkere å komme hit.

Rødt mener alle som søker asyl i Norge skal ha rett til individuell behandling, og må få gratis advokat fra første dag i Norge og fram til asylsaken er endelig avgjort.

Ingen skal utsettes for ransakelse, pågrepelse, varetekt eller deportasjon uten rettslig behandling. Vi vil slåss mot de planlagte interneringsleirene for ureturnerbare asylsøkere, og vil ha slutt på asylfengsel.

Vi vil gi oppholdstillatelse til alle som har vært mer enn 15 måneder i landet, uten krav til arbeid.

Rødt ønsker å melde Norge ut av Schengenavtalen og Dublinkonvensjonen.

En kvinnes rett til å bli i Norge skal ikke være avhengig av ektefellen. Loven om opphold på grunnlag av forfølgelse på grunn av kjønn må håndheves.

Rødt mener at det er en skandale at Norge returnerer asylsøkere i strid med høykommissærens anbefalinger, og det må sikres i lov eller forskrift at UDI og UNE ikke skal vedta slike retur. Selv om høykommissæren ikke advarer mot å sende folk til et land, kan landet være utrygt å sende folk tilbake til.

Vi krever at UNEs klagebehandlingsregler endres slik at flyktninger får større rettssikkerhet. Klager og klagers advokat skal ha rett til å møte for den nemnda som behandler klagen. Nemndlederens makt til å avgjøre saker alene må fjernes.

Fordomsfritt og inkluderende

Rødt vil ha et flerkulturelt, fordomsfritt og inkluderende demokratisk samfunn, hvor nasjonale, etniske og andre minoriteter er likestilt og likeverdige med flertallsbefolkningen. Vi mener samfunnet og kulturen blir rikere av mangfold og nye impulser. Vi ønsker en kultur hvor både minoritetene og flertallsbefolkningen er villige til å lære av og la seg påvirke av hverandre. Det krever villighet til å innse at hva som er norsk vil forandre seg, og å godta at påvirkning fra minoritetene er positivt. Egentlig har idéen om norskhet alltid endret seg. Det er stor forskjell mellom den norske kulturen slik den var for femti eller hundre år siden og slik den er i dag.

Tre ord som ofte brukes i innvandringsdebatten er segregering, assimilering og integrering. Segregering eller segregasjon betyr å skille fra hverandre, slik raseskillet i USA i sin tid skilte hvite og svarte. Å assimilere betyr å betry å oppta i seg og gjøre noe lik seg selv; i innvandringsdebatten betyr det at innvandrere og minoriteter skal presses til å bli like den norske flertallsbefolkningen. Integrering er å inkludere uten krav til at folk skal bli like de som er her fra før.

Rødt ønsker integrering av innvandrere og minoriteter. Vi vil at alle i Norge skal ha samme mulighet til å forsøge seg og delta i samfunnslivet, og ha full anledning til å delta i utformingen av samfunnet.

Presset for at minoritetene i Norge skal bli lik flertallet er hardt. Mennesker blir tvunget til å utviske nasjonale og etniske særtrekk for å få innpass i arbeidslivet eller unngå diskriminering på andre områder. Assimileringspresset er særlig stort overfor muslimske minoritetsgrupper. Dette presset har ført til at mange har reagert med å bosette seg i egne områder for å kunne ha sin religion, sitt språk og sine tradisjoner i fred. Assimileringspress og segregasjon har skapt rotløshet og dype sår, særlig blant barn og ungdom. Presset skjerpes ved at diskriminering fører til at man ikke får uttelling for sin innsats på lik linje med flertallet. Arbeidsløshet eller lavtlønte jobber fører til vanskelig økonomi, trange boforhold, dårlige framtidsutsikter, og til et "taperstempel" i manges øyne. Dette gir grobunn for gjengannelser og bruk av kriminalitet og vold for å oppnå status og respekt.

Det norske lovverket gjelder bare de mest synlige diskrimineringsgrunnlagene som kjønn og etnisitet. Diskrimineringsvernet må gjelde for alle mennesker, uansett årsaken til diskrimineringen. Det er Norge forpliktet til i følge internasjonale menneskerettighetserklæringer vi har sluttet oss til.

Kampen mot rasisme er viktig og aktuell, men vi må også å kjempe mot all annen diskriminering. Rødt mener norsk lov bør endres slik at antidiskrimineringsbestemmelsene gjelder all diskriminering, ikke bare utvalgte typer. Rødt vil kjempe mot diskriminering på grunn av etnisitet/rase, funksjonshemming, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønn, alder eller annen status.

Fordommer og tradisjoner

At man tilhører en gruppe som ofte diskrimineres, gjør ikke noen immun mot selv å ha fordommer. I Norge har kvinnekampen og kampen for homofiles likeverd kommet langt, og dette kan virke fremmed og uforståelig for de innvandrere som ikke har opplevd det samme i sitt gamle miljø. Det er viktig å møte hverandres ulike kulturelle og religiøse bakgrunn med gjensidig respekt, men det betyr ikke at vi kan akseptere kvinneundertrykking og undertrykking av lesbiske og homofile. Vi vil spesielt støtte den kampen som innvandrerkvinner og lesbiske og homofile innvandrere selv reiser mot undertrykking og diskriminering.

Det er mange eksempler opp gjennom historien på at grupper som selv er undertrykt og blir diskriminert kan la fortvilelse og sinne ramme andre utsatte grupper – ofte inspirert av at mektige krefter i samfunnet setter undertrykte mennesker opp mot hverandre. Det at dette lar seg forklare og forstå er likevel ingen grunn til å se mildere på vold mot og undertrykkelse av kvinner, homofile og andre.

Kjønnslemlestelse er en tusenårig tradisjon i en del land i Afrika og Asia. Norske jenter med familietilknytning til en slik tradisjon kan fortsatt bli utsatt for kjønnslemlestelse. Denne menneskefiendtlige praksisen må stoppes, men en vellykket kamp mot den må foregå i samarbeid med innvandrerkvinnene,

spesielt de som selv har blitt utsatt for dette. Vi mener langsiktige holdningkampanjer og tiltak rettet inn på ungdommene er viktig i kampen mot kjønnslemlestelse. Vi tror tvangsundersøkelse av jenter vil virke mot sin hensikt, og vil heller ha flere midler til forebyggende tiltak.

Innvandrerkvinner blir undertrykt som innvandrere, som kvinner og ofte av innvandrergruppenes tradisjoner og religioner. Denne gruppen er derfor ekstra utsatt for å bli ekskludert fra arbeidsmarkedet, organisasjonslivet og samfunnsdebatten. Når innvandrerkvinnene holdes utenfor samfunnslivet blir det også vanskeligere å nå barna. Mødrene er ofte dem som leder barna ut i samfunnet, og hvis de ikke selv har den nødvendige kunnskap om norsk kultur og samfunnsnivå, kan de ikke gi den videre til sine barn.

Det er svært viktig for integrasjonen av innvandrere generelt at kvinnene får muligheten til å delta i samfunnet. Det krever mulighet for en selvstendig økonomi, tilrettelagt norskundervisning og at de får tilbud om jobb. Rødt mener arbeid for innvandrerkvinner må prioriteres.

Vi må støtte innvandrerkvinnenes egne organisasjoner og nettverk, og i tillegg støtte dem i kampen for likestillingen de har krav på ifølge norsk lov og menneskerettighetene.

Introduksjonsprogrammet for flyktninger og innvandrere må tilpasses kvinners spesielle behov, og kommunene må legge til rette for barnepass når det trengs. Norskknnskaper er nødvendige for å komme i kontakt med det norske samfunnet, og vi må sørge for at alle innvandrerkvinner får lære norsk. Alle nyankomne skal ha krav på undervisning i norsk, også de som kommer gjennom familiegjenforening eller gifter seg med norske borgere.

Integrering, arbeid og utdanning

Å ha arbeid er viktig for integrering, for å kunne forsørge seg og få et bra liv. Flere undersøkelser har bekreftet at innvandrere fra den tredje verden har vanskelig for å få arbeid, de blir diskriminert i forhold til nordmenn. Vi har en situasjon hvor innvandrere må skifte navn til noe norsk-klingende for å bli innkalt til jobbintervjuer, og hvor antidiskrimineringslovene ikke virker.

Arbeidsløsheten blant minoriteter som kommer fra de fattige landene er mellom 9 og 16,7% (november 2005). Arbeidsløsheten er størst blant innvandrere fra Afrika. Selv innvandrere med høy utdanning har langt høyere arbeidsløshet enn nordmenn, også når utdannelsen er tatt i Norge. Ungdom født i Norge med innvandrerbakgrunn merker samme diskriminering, på tross av at de snakker norsk og har norsk utdanning. Det norske arbeidsmarkedet har en tydelig rasistisk struktur, hvor ledigheten øker med hudfarge og religion. Ledigheten for latin-amerikanere er tre ganger så høy som for nordmenn; ledigheten for afrikanere er fem ganger så høy.

Rødt vil bekjempe diskrimineringen på arbeidsmarkedet gjennom positive tiltak for innvandrere og andre utsatte grupper, samtidig som lovverket mot diskriminering må skjerpes og håndheves strengt. Vi vil ha samme type virkemidler her som i kvinnekampen: Kvotering, positiv særbehandling og lovforbud mot diskriminering. Vi vil ha inn endringer i arbeidsmiljøloven, slik at loven kan brukes mot arbeidsgivere som diskriminerer jobbsøkere eller ansatte.

Altfor mange elever fra etniske, nasjonale og språklige minoriteter ender opp som skoletapere fordi skolen ikke legger til rette undervisningen slik at den dekker deres behov. Skal elever kunne oppnå resultatlikhet må undervisningen ta hensyn til de enkelte elevers ulike forutsetninger. Bare slik kan vi få reell likestilling for minoritetsgruppene.

Derfor vil Rødt ha:

- Lovfestet rett til undervisning i og på morsmålet.

For at elever skal lære å beherske både morsmålet og norsk, trenger de undervisning i og på morsmålet. Uten slik undervisning risikerer de å bli «halvspråklige» istedenfor tospråklige. Morsmålsundervisning er både pedagogisk viktig og styrker identitet og selvfølelse.

- Tospråklige klasser i grunnskolen for minoritetsspråklige elever.

Forsøk med tospråklige og tokulturelle klasser i grunnskolen har gitt meget gode resultater. Ordningen må gjeninnføres og utvides til å bli et tilbud for langt flere elever. I tillegg bør det åpnes for forsøk som på alle klassetrinn kan bedre integreringen og gi minoritetsspråklige elever en bedre utdanning.

- Satse på utdanning av minoritetsspråklige lærere og morsmåslærere

Lærerutdanningen må legge til rette for å ta inn minoritetsspråklige. Tilbud om tilpasset utdanning for morsmåslærere må utvikles. Vi trenger både å sikre kvaliteten på morsmålundervisningen og tilstrekkelig lærere til et økende antall minoritetsspråklige elever.

- Tilrettelagt undervisning for minoritetsspråklige elever

Minoritetsspråklige elever i grunnskolen må få tilbud om leksehjelp, siden de ofte ikke vil kunne få hjelp av slekt eller venner. Pedagogisk forsvarlig leksehjelp bør legges som et fast, gratis tilbud i skolefritidsordningen.

- Norskopplæringen for voksne må ha reell kompetanse som mål

Norskopplæringen for voksne skal føre til reell kompetanse og kvalifisering til lønnet arbeid. Alle som trenger norskopplæring må få tilgang til grunnutdanning – inkludert alfabetisering om nødvendig – og andre undervisningstilbud etter behov.

Samtidig som god norskopplæring er viktig, er det dessverre slik at svært mange ikke-vestlige innvandrere med god utdanning og gode norskkunnskaper ikke får jobb, mens for eksempel hvite amerikanere kan få godt betalte jobber uten å kunne norsk. Rødt tar sterkt avstand fra forsøk på å gjøre gode norskkunnskaper til en prøve på om en «fortjener» å være i Norge. Det er bare et forsøk på å spille på fordommer og uvitenhet.

- Tilrettelegge norskundervisning for kvinner.

Alle har rett til å få tilfredsstillende norskundervisning. Undervisningen må tilrettelegges for å ta hensyn til innvandrerkvinnenes særegne behov.

Mange flyktninger har ikke kunnet ta med seg dokumentasjon på utdanning og fagbrev da de flyktet. Det finnes programmer for utrede kompetanse og gi ny dokumentasjon til flyktninger som trenger det. Dessverre blir ikke dette tilstrekkelig finansiert, så de fleste kommuner har vanskelig for å gi dette tilbudet, eller mangler folk som kan vurdere kompetansen til flyktningene.

Selv de som har papirer på utdanning eller fagbrev har problemer med å få dem godkjent, spesielt er det vanskelig for flyktninger med papirer fra ikke-vestlige land. Å få godkjent sin kompetanse og utdanning er svært viktig for flyktninger og innvanderes mulighet til å skape seg et liv i Norge. Staten må ta ansvar for å finansiere dette og sørge for at det blir et tilbud over hele landet.

Bolig og ghetto

Mange flyktninger og innvandrere har store problemer med å skaffe seg en fast bolig. Det er spesielt vanskelig i Oslo. Rassistisk diskriminering i det private boligmarkedet er dessverre utbredt. I en del kommuner blir flyktninger plassert i boliger de ikke har råd til med sin inntekt.

Rødt vil bekjempe assimileringsspress i de bomiljøene som domineres av den norske majoriteten, og vi vil samtidig motarbeide segregering av minoriteter i egne bomiljø, slik vi ser det i Oslo. Denne utviklingen av ghetto-lignende boområder vitner om manglende eller utilstrekkelig integreringspolitikk fra samfunnets side. Vi har sett liknende utvikling i andre storbyer i den vestlige verden, hvor det er godtatt at noen folkegrupper har dårligere livsvilkår enn andre.

I tillegg til å bekjempe rasismen i boligmarkedet, trenger vi en sosial boligpolitikk som gjør det mulig for alle å skaffe seg en rimelig bolig med en akseptabel standard, og som derfor gjør det reelt mulig å fritt velge mellom forskjellige boligområder. En slik sosial boligpolitikk er skissert i Røds arbeidsprogram (punkt 16).

Kampen mot tvangsekteskap

Rødt er mot forslagene om en egen aldersgrense for å gifte seg med utlendinger. Tvangsekteskap er et alvorlig problem, og må bekjempes. Det blir likevel helt feil å bekjempe problemet med diskriminerende regler.

I Norge er det slik at en kan gifte seg med hvem man vil når en er myndig. Ved å innføre en egen aldersgrense for å gifte seg med utlendinger sier regjeringen at myndighetsalderen ikke gjelder for voksne

som ønsker å gifte seg med en fra et annet land. Rødt støtter ikke denne typen innskrenkninger i folks frihet.

Danmark har innført en egen aldersgrense for å gifte seg med utlendinger, som en del av sin strenge innvandringspolitikk. Den viktigste virkningen har vært å begrense innvandringen.

Rødt mener tvangsekteskap må motarbeides på andre måter. Vi ønsker å støtte kvinner som kjemper mot tvangsekteskap, og alle som jobber sammen med dem.

Kultur og religionsfrihet

Full religionsfrihet i Norge krever et skille mellom stat og kirke, og like rettigheter for alle former for livssyn. Rødt arbeider for å fjerne den kristne formålsparagrafen i barnehager og skoler, og ønsker å fjerne det nye kristendomsfaget som baserer seg på statsreligionen. Religionsfrihet krever også å motarbeide religiøs og annen fundamentalisme, som ikke aksepterer individets rett til fritt å velge sitt livssyn, eller som truer andre grupperes rett til å utøve sin religion.

Det er en menneskerett å kunne tro fritt og praktisere sitt livssyn som en ønsker. Fundamentalisme av forskjellige typer innebærer gjerne å ville gi retningslinjer for andre enn de som selv tror, og fører ofte til trusler og vold mot de med annen tro. Religion må ikke få være en unnskyldning for overgrep mot andre. En abortmotstander må få uttrykke seg fritt, men har ingen rett til å aksjonere med vold og trakassering av leger og pasienter. Kvinner blir undertrykt og mennesker drept i religionens navn, og religionsfrihet skal ikke være en frihet til å undertrykke og skade andre.

Religiøst begrunnede plagg dukker fra tid til annen opp som konfliktema, særlig knyttet til islam. Ulike retninger innenfor ulike religioner har av og til krav om bruk av bestemte plagg. Rødt betrakter bruk av klesplagg som et personlig spørsmål, der hver enkelt må få bestemme over seg selv, så lenge det ikke er uforenlig med helt nødvendige krav som må stilles på grunn av vedkommendes arbeidssituasjon eller lignende. Rødt går imot diskriminering i arbeidsliv, skole eller lignende på grunn av religiøst begrunnede plagg.

Når det spesielt gjelder krav om at kvinner skal bære bestemte plagg, legger Rødt avgjørende vekt på hvilket standpunkt som styrker kvinners rett og vilje til å bestemme selv. Krav om at kvinner skal bære ansiktsdekkende plagg er vanligvis knyttet til at kvinnen skal "gjemmes bort" for andre enn sine aller nærmeste, og et slikt syn ser vi på som religiøst motivert kvinneundertrykking som vi går klart mot. Ansiktsdekkende plagg vil også vanligvis stride mot det behov for kommunikasjon som er nødvendig i en undervisningssituasjon.

Etter 11. september 2001 har rasismen økt. Islam og muslimer er gjort til vestens nye fiendebilde. Rødt støtter kampen for innvandrerkvinnens rettigheter, og støtter også jenter som gjør opprør mot undertrykkelse og patriarkat. Kritikken av patriarkalske og undertrykkende tradisjoner må ikke brukes til å fremstille islam som en mindreverdig religion eller bli en kritikk av muslimer generelt.

I kampen for et flerkulturelt samfunn må vi inngå vennskap og skape sosiale miljø og nærsamfunn på tvers av nasjonale, etniske og religiøse skiller, der vi jobber, der vi bor og der vi går på skole. Vi i Rødt krever økte bevilgninger til integrasjonstiltak. I alle organisasjoner hvor Rødt-medlemmer er aktive må vi jobbe for at organisasjonene utarbeider en strategi for integrering. Vi vil fortsette å slåss for at fylker og kommuner utarbeider handlingsplaner for integrering og antirasisme. Vi vil ha økte bevilgninger til kulturelle og sosiale tiltak som kan hjelpe minoriteter å bevare og utvikle sin kultur, og til kulturutveksling mellom ulike etniske og nasjonale grupper. Det bør satses på kultursentre og andre tiltak som kan gi minoritetene økt mulighet til å utvikle sine kulturer i Norge.

Deltakelse og integrering

Konkrete tiltak som Rødt arbeider for:

- Tilbud om norsk statsborgerskap etter 5 år i Norge.
- At alle barn som er født i Norge skal gis tilbud om norsk statsborgerskap.
- Å beholde retten til å stemme ved lokalvalg etter tre års opphold i landet.

- Rett til å stemme ved stortingsvalg etter fem års permanent oppholdstillatelse.
- Økte bevilgninger til kulturelle og sosiale tiltak som kan bedre etniske og nasjonale minoriteters mulighet til å bevare og utvikle kulturen sin - og til kulturutveksling.
- Økt kulturutveksling med de landene hvor minoritetene har bakgrunnen sin (når dette ikke er å støtte regimer det er nødvendig å bekjempe)!
- Det er viktig at minoritetskulturer får utvikle seg på sine egne premisser - og i gjensidig påvirkning med norsk og internasjonal kultur - og ikke reduseres til folkloristisk «krydder»

Kommunene og staten må oppmuntre innvandrere og andre minoriteter til å delta i det politiske livet. Et ledd i dette er offentlige organer som kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene. Det er viktig å høre minoritetene, spesielt i saker som angår dem, men også i saker av almen interesse. Økt representasjon av minoriteter i styre og stell vil føre til en mer helhetlig politikk, og slik kan vi bruke minoritetenes kunnskap og ressurser til vårt felles beste.

Ved å la minoritetene komme til orde og få innflytelse vil vi få politiske avgjørelser som bedre avspeiler de egentlige behovene og mangfoldet i samfunnet. Norsk myndigheter må ta tiltak for å øke bruken av minoritetene som høringsinstanser og rådgivende organ på regionalt og nasjonalt nivå.

Ved valget i 2001 deltok 52% av stemmeberettigede innvandrere, 23,5% lavere deltakelse enn befolkningen som helhet. Det er viktig å legge til rette for økt politisk aktivitet blant innvandrere, og vise hvordan den enkelte kan påvirke sin egen hverdag. Flere innvanderrepresentanter på valglistene og i folkevalgte organer vil gjøre det lettere for innvandrere generelt å delta i samfunnet. Under en prosent av landets kommunestyrerepresentanter har ikke-vestlig bakgrunn, mens de med ikke-vestlig bakgrunn var 4 prosent av de stemmeberettigede. Norske partier er generelt for dårlige til å inkludere innvandrere og gi dem verv.

Et flerkulturelt Rødt

Vi må utvikle Rødt som antirasistisk parti, og en viktig del av det er å gjøre Rødt mindre hvitt. Vi må være flinkere til å verve flere innvandrere og andre minoriteter, gi dem flere tillitsverv, få flere minoritetsrepresentanter på valglistene og i Rødts styre og utvalg. Det er viktig for oss å oppsummere erfaringene til Rødt-medlemmer med minoritetsbakgrunn, utvikle vår minoritetspolitikk og øke vår kontakt med minoritetsorganisasjoner. Det er også viktig å fortsette og å styrke det antirasistiske arbeidet vi driver i andre organisasjoner, som for eksempel i fagbevegelsen og kvinnebevegelsen.

Dette antirasistiske manifestet er et uttrykk for Rødts politikk mot diskriminering, for toleranse, inklusjon og antirasisme. Du kan finne mer om Rødts politikk i arbeidsprogrammet og prinsippprogrammet vårt.

Kampen mot rasisme og mot diskriminering er en sentral oppgave for Rødt. Et samfunn hvor fordommer og diskriminering blomstrer er et samfunn uten menneskerettigheter og likeverd. Rødts mål er et flerkulturelt samfunn uten rasisme, diskriminering og nasjonal undertrykking, med åpne grenser og demokratiske rettigheter for alle.

Pris kr 20,-

Stem

Rødt/Raudt/Ruoksat

Osterhausgate 27, 0183 Oslo

Telefon: 22 98 90 50

Fax: 22 98 90 55

E-post: raudt@raudt.no

Internett: www.raudt.no
